

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ ,]]।
ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ
1963 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8
12 ਜਨਵਰੀ 1967 ਈ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)-ਐੱਸ. 116—ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2(i) ਅਤੇ 13—ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ—ਕੀ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ—ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ— ਕੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਅਮਲ ਵਿਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਬੇਦਖਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਕੋਲ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਬੇਦਖਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੰਡਮ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਬੋਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਪਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਓਕਾਰ ਨਾਥ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮਾਨਸਾ, ਨੇ ਮਿਤੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮਾਲਕ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਖਰੀਦ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ। ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੰਪ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ, ਬਲਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਰੁੱਖ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

Raia Ram

I Sewa Ram	Karta Ram	Kundan Lal	Walayti Ram	Puran Chand	Surat Ram
(Bhago widow)	(Rajo widow)		Sarup Chand		
				I Sali	
		Amar Chand	Karam Chand	Om parkash	Girdhari Lal

ਮੁਦਈ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲ ਮਿਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ 1957 ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨੋਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਰਾਇਆ ਨੋਟ ਤਹਿਤ ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਮੁਦਈ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1933 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 850 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤਿੰਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: -

- (1) 2 ਜੁਲਾਈ 1933 ਨੂੰ 212-8-0 ਰੁਪਏ;
- (2) 14 ਮਾਰਚ 1934 ਨੂੰ 212-8-0 ਰੁਪਏ; ਅਤੇ
- (3) 23 ਸਤੰਬਰ, 1934 ਨੂੰ 425-0-0 ਰੁਪਏ।

ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਦੁਕਾਨ 4 ਜਨਵਰੀ 1958 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'PA' ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਧੀਵਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਕਾਨ 6,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 5,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ, ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਤੋਂ ਦੁਕਾਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ;

ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਡੀ 10 ਦੁਆਰਾ, ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕੇ, ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਦੁਕਾਨ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ; ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪ, ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ, ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਸੂਟ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਹਨ?

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ; ਉਹ ਮੁਦਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਫੰਡ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੋਂ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਸਨ। ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਕੋਲ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਜਗ੍ਹਾ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਕੋਲ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਖਾਤੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤੇ-ਬੁੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਸੇ-ਉਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਲੇਖਾ-ਬੁੱਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ "ਉਦੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਖਾਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਰਕਮ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ, ਕਿ ਸਾਈਟ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਲੇਖਾ-ਬੁੱਕਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਅਰਥਾਤ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨਗੇ। ਦਲੀਲ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਠੋਸ ਜਾਂ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ-ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ; ਅਰਥਾਤ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਜੱਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦਾ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ; ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਸਬੂਤ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਹੋਣੇ ਸਨ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਸੁਤੰਤਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਪਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ

ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਵਉੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (i) ਵਿੱਚ "ਕਿਰਾਏਦਾਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"(i) 'ਕਿਰਾਏਦਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਿਸਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਬਜ਼ਾਰ, ਕਾਰਟ-ਸਟੈਂਡ ਜਾਂ ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਉਂਸਪਲ, ਟਾਊਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਦਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬੇਦਖਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ, 1964 ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਓ. 34 ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਗਰੋਵਰ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ; ਪਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗਰੋਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ

ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ। ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ (2)। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਏ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 13! ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ"। (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13)। ਇਸ ਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਬੇਦਖਲੀ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਦਾਸ (3) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਫੁਲ ਬੈਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ, ਮੇਰਵਾੜਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਪੜਾ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਦਖਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਧਾਰਾ 13(1) ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ-

"....ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 13 (1) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ-

".... ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ " ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ. ਕਿਰਾਏਦਾਰ (ਉਲਟੇ ਕਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਹਨ)। ਇਸਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(i) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਚਾਲੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੁੰਜੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਨੇਰ ਲਾਈ ਹੋਰ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (4) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਤੱਥ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਨੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਉਹੀ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

Jatinder Singh, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।